

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym „Przełom”
ul. Mieszka I-go 57/3, 66 - 400 Gorzów Wlkp. tel./fax. 95/ 720 50 74

RPO: 675182/11

Gorzów Wlkp., 2 sierpnia 2011r.

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Pani Justyna Róża Lewandowska

Dyrektor Zespołu

„Krajowy Mechanizm Prewencji”

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH	
Wpł.	2011-08-12
Zał.	NR 1412722

Dotyczy: RPO-675182-VII-720.7/11/DK

W odpowiedzi na Raport Krajowego Mechanizmu Prewencji z wizytacji w Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia w Gorzowie Wlkp. uprzejmie informujemy, że zgodnie z rekomendacjami KMP:

1. Umieszczono w widocznym i dostępnym miejscu tj. na ścianie Izby Przyjęć Regulamin Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia oraz informację o instytucjach zajmujących się ochroną przestrzegania praw człowieka. Każdy pacjent jest zachęcany do zapoznania się z powyższymi dokumentami. (Zalecenie nr 2)
2. Wprowadzono procedurę ustnego informowania pacjenta o obowiązujących w Ambulatorium zasadach. (Zalecenie nr 3)
3. Został zmieniony sposób informacji o pacjentach w statystykach dotyczących liczby pacjentów przebywających w placówce. (Zalecenie nr 4)
4. Wyposażono kabiny prysznicowe w zasłony. (Zalecenie nr 5)
5. Pomieszczenia, w których mieści się placówka użytkowane są tymczasowo. Stowarzyszenie zakłada pozyskanie pomieszczeń zapewniających rozwój placówki i połączenie jej z Oddziałem Leczenia

Alkoholowych Zespołów Abstynencyjnych. Plany rozwoju placówki przedłożone były Prezydentowi Miasta Gorzowa Wlkp. w ofercie konkursowej i „wizji rozwoju placówki”. Jednakże w ramach posiadanych środków w budżecie placówki zostaną przeprowadzone doraźne prace remontowe. (Zaloczenie nr 6,7,8)

6. Po konsultacji z zespołem lekarskim uzupełniono apteczkę w Ambulatorium Lekarskim. (Zalecenie nr 9)

7. W Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia w Gorzowie Wlkp. sporadycznie i w uzasadnionych merytorycznie przypadkach stosuje się przymus zmiany odzieży w momencie przyjmowania pacjenta do placówki. Sytuacje takie mają miejsce, gdy pacjent kategorycznie i wbrew prośbom i motywowaniu go przez personel do przebrania się stawia opór przed zmianą odzieży. Uważamy, że zmiana odzieży konieczna jest ze względu na zapewnienie bezpieczeństwa pacjentowi i innym osobom przebywającym w placówce. Istnieje niebezpieczeństwo wykorzystania przez pacjenta jego odzieży do celów samobójczych (np. paski, rajstopy mogą służyć jako narzędzia do uduszenia się, powieszenia), a dodatkowe posiadane przez pacjenta przedmioty starannie ukryte w odzieży (np. zapalniczki, przedmioty ostre) mogą zagrażać nie tylko pacjentowi, ale także innym osobom. W historii zlikwidowanej Izby Wytrzeźwień zdarzały się sytuacje, kiedy to pacjent wykorzystał ukrytą w odzieży zapalniczkę do podpalenia siebie i zagrożenia życiu innych pacjentów. Ponadto w czasie przyjmowania pacjenta do placówki konieczne jest dokonanie oględzin ciała pacjenta przez lekarza w celu dostrzeżenia zewnętrznych urazów ciała, które mogą sugerować niebezpieczeństwo zagrożenia jego zdrowiu lub życiu. W takim przypadku stwierdzenie niepokojących zmian na ciele decyduje o skierowaniu pacjenta do szpitala. Ponadto wszelkie obrażenia ciała stwierdzone w chwili przyjęcia i udokumentowane przez lekarza stanowią podstawę do obrony przed

ewentualnymi późniejszymi zarzutami pacjenta stawianymi pracownikom placówki. Wobec powyższego prosimy o wskazanie, w jaki inny sposób pracownicy placówki mogą przebrać pacjenta wyrażającego sprzeciw w odzież zastępczą, aby zapewnić jemu i otoczeniu maksymalne bezpieczeństwo, a także czy bardziej właściwe jest pozostawienie go w jego odzieży. (Zalecenie nr 1)

Ponadto pragniemy wyjaśnić, że:

- punkt konsultacyjny w placówce zwany Punktem Diagnozy, Konfrontacji, Interwencji czynny jest w 2011r. od poniedziałku do piątku w godzinach od 7.00-11.00. Godziny pracy punktu uzasadnione są największą ilością pacjentów opuszczających w tym czasie placówkę.
- pacjentami „Prywatnymi” są osoby zgłaszające się dobrowolnie, samodzielnie lub w towarzystwie osób bliskich, których główną motywacją do pobytu jest przerwanie ciągu opilczego w bezpiecznych i kontrolowanych, medycznie warunkach. Pacjenci tacy nie kwalifikują się do pobytu w oddziałach detoksykacyjnych ze względu na stan upojenia alkoholowego, natomiast samodzielne odstawienie alkoholu może spowodować powikłania zagrażające ich zdrowiu i życiu. Przyjęcie do placówki takich pacjentów odbywa się na wyraźną ich prośbę i jest udokumentowane oświadczeniem o dobrowolności pobytu w Ambulatorium do stanu wytrzeźwienia. Po osiągnięciu takiego stanu pacjent otrzymuje skierowanie do oddziału detoksykacyjnego, a placówka pośredniczy w umówieniu przyjęcia pacjenta.
- Pacjenci doprowadzani do Ambulatorium kwalifikowani są między innymi ze względu na „przyczyny przyjęcia do placówki”, co odnotowane jest w dokumentacji. Wśród przyczyn przyjęcia uwzględniono typowe kategorie, które mają charakter odpowiedzi zamkniętych („awantura domowa”, „awantura w miejscu publicznym-

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym „Przełom”
ul. Mieszka I-go 57/3, 66 - 400 Gorzów Wlkp. tel./fax. 95/ 720 50 74

---

lokal/ ulica”, „zagrożenie ruchu”, „leżący”). Oprócz kategorii typu zamkniętego uwzględniliśmy kategorie typu otwartego tzw. „inne”, która mieści przyczyny przyjęcia nieuwzględnione w powyższych kategoriach. Pracownicy placówki kwalifikują pacjentów do poszczególnych kategorii na podstawie wpisu dokonanego przez policję lub straż miejską. Nie wszystkie wpisy organów doprowadzających dają się jednoznacznie przyporządkować do kategorii typu zamkniętego. Przykładem kategorii „inne” są przyczyny przyjęcia pacjentów: prywatnych, przywiezionych ze szpitala, z myślami samobójczymi itd.

Z poważaniem

KIEROWNIK

mgr Agnieszka Wójcik

PREZES STOWARZYSZENIA
POMOCY OSOBOM UZALEŻNIONYM
„PRZEŁOM”
Mariusz Krawczyk
Mariusz Krawczyk

CZŁONEK ZARZĄDU
Joanna Wieloch
Joanna Wieloch

CZŁONEK ZARZĄDU
Barbara Bułka
Barbara Bułka

Do wiadomości:

Prezydent Miasta Gorzowa Wlkp.

a/a

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, dnia 2011-08-19

RPO-675182-VII-720.7/11/DK

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

**Stowarzyszenie Pomocy
Osobom Uzależnionym
„Przełom”
Ul. Mieszka I-go 57/3
66-400 Gorzów Wlkp.**

Szanowni Państwo.

W dniu 12 sierpnia br. do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła Państwa odpowiedź z dnia 2 sierpnia br. w sprawie Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP lub Mechanizm) z wizytacji w Ambulatorium Kontrolowanego Trzczwienia w Gorzowie Wlkp. W piśmie tym zawarł Państwo pytanie dotyczące praktycznej realizacji rekomendacji KMP, aby personel Ambulatorium odstąpił od procedury polegającej na przymusowej zmianie odzieży pacjentów. Wskazali też Państwo, że w prowadzonej placówce przymus zmiany odzieży w momencie przyjmowania pacjenta do Ambulatorium jest stosowany sporadycznie, w uzasadnionych merytorycznie przypadkach.

Należy zatem przypomnieć, że podczas wizytacji pracownicy Ambulatorium poinformowali przedstawicieli KMP, że przymus przebierania się wszystkich przyjmowanych osób w odzież zastępczą jest niezależny od okoliczności i nie ma związku z zabiegami medycznymi.

Paragraf 10 Rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 4 lutego 2004 r. w sprawie trybu doprowadzania, przyjmowania i zwalniania osób w stanie nietrzeźwości oraz organizacji izb wytrzeźwień i placówek utworzonych lub wskazanych

przez jednostkę samorządu terytorialnego (Dz. U. Nr 20, poz. 192) stanowi: „Osobom przyjętym do izby lub placówki można wydać na czas pobytu odzież zastępczą”. Nie jest to równoznaczne ze zobowiązaniem osoby przyjmowanej do placówki do przyjmowania i przebierania się w taką odzież. Nie stanowi także podstawy do siłowego zmuszania osoby odmawiającej przebrania się do zmiany ubrania.

Użycie siły wobec człowieka, w takim, jak opisany przypadku, narusza jego prawa i godność osobistą. Europejski Trybunał Praw Człowieka przypomina, analogicznie do sytuacji rewizji osobistych, że rozkaz rozebrania się powinien wynikać z konieczności zachowania bezpieczeństwa (patrz: wyrok Europejskiego Trybunału Praw Człowieka z dnia 31 marca 2009 r. w sprawie Wiktoro przeciwko Polsce, skarga nr 141612/02).

KMP nie stoi zatem na stanowisku, aby nie odbierać od osób przyjmowanych do placówki elementów odzieży zawierającej przedmioty, które mogą ewentualnie posłużyć do wyrządzenia krzywdy człowiekowi lub zniszczenia mienia placówki (zaznaczyć w tym miejscu należy, że uznanie danej części odzieży za potencjalnie niebezpieczną powinno być obiektywne). Mechanizm uważa, że stwierdzona podczas wizytacji w prowadzonym przez Państwa Stowarzyszenie Ambulatorium praktyka zobowiązania wszystkich pacjentów do przebierania się i siłowe przebieranie tych, którzy nie chcą zmienić odzieży na zastępczą, jest nieprawidłowa.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalena Chmielak

**BIURO
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, dnia 2011-10-25

RPO-675182-VII-720.7/11/DK

00-090 Warszawa   Tel. centr. 22 551 77 00
Al. Solidarności 77   Fax 22 827 64 53

Zespół
„Krajowy Mechanizm Prewencji”

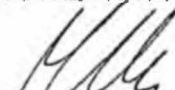
**Stowarzyszenie Pomocy
Osobom Uzależnionym
„Przełom”
Ul. Mieszka I-go 57/3
66-400 Gorzów Wlkp.**

Szanowni Państwo.

W dniu 12 sierpnia br. do Biura Rzecznika Praw Obywatelskich wpłynęła Państwa odpowiedź z dnia 2 sierpnia br. w sprawie Raportu Krajowego Mechanizmu Prewencji (dalej: KMP lub Mechanizm) z wizytacji w Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia w Gorzowie Wlkp. W piśmie tym zawarli Państwo między innymi pytanie dotyczące praktycznej realizacji rekomendacji KMP, aby personel Ambulatorium odstąpił od procedury polegającej na przymusowej zmianie odzieży pacjentów. W dniu 19 sierpnia br. skierowana została do Państwa odpowiedź w tej sprawie. Uprzejmie proszę zatem o powiadomienie, czy wskazana rekomendacja KMP została zrealizowana.

Z poważaniem

ZASTĘPCA DYREKTORA ZESPOŁU

Magdalona Chmielak

Stowarzyszenie Pomocy Osobom Uzależnionym „Przełom”
ul. Mieszka I-go 5/3, 66-400 Gorzów Wlkp.

AMBULATORIUM
KONTROLOWANEGO TRZEŻWIENIA
66-400 Gorzów Wlkp., ul. Wpiczaka 27
tel. 95 732 31 44, fax 95 725 95 29
STOWARZYSZENIE POMOCY OSOBOM UZALEŻNIONYM „PRZEŁOM”
NIP 589 27-40-886, REGON 211203872, KRS 0000080273

Gorzów Wlkp., 10 listopada 2011r.

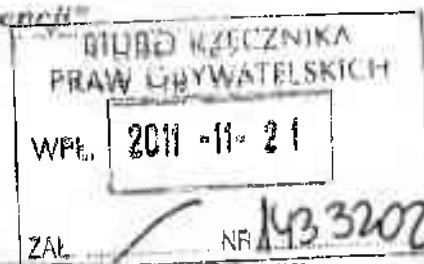
675182/11

BIURO RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH

Pani Magdalena Chmielek

Zastępca Dyrektora Zespołu

„Krajowy Mechanizm Prewencji”

Dotyczy: RPO-675182 VII 720.7/11/DK

W odpowiedzi na pismo z dnia 25 października 2011r. uprzejmie informujemy, że wskazana przez KMP rekomendacja jest realizowana.

W Ambulatorium Kontrolowanego Trzeźwienia w Gorzowie Wlkp. nie jest stosowana praktyka zobowiązania wszystkich pacjentów do przebiegania się oraz siłowego przebiegania tych, którzy nie chcą zmienić odzyski na zastępcza.

Z poważaniem

KIEROWNIK

mgr Agnieszka Wójcik